

זמני כניסת ויציאת השבת לפי אופק ירושלים ומעלה אדומים:

הדלקת נרות 17:23
צאת השבת 18:33
ר"ת 19:10

שיר ליום השבת

גזר דינם של דור המבול לא נחתם אלא על הגזל, "כי מלאה הארץ חמס".
עוון הגזל חמור עד מאד, עד שאמרו חז"ל שעל גזל חוזרים בגלגול כדי להשיב את הגזלה.

בשנת תש"ן בא יהודי מתורכיה להתיישב בירושלים. הוא הביא אתו מעט כסף והתמקם בעיר העתיקה. בכספו המועט רכש סוס ושחנת קמח מהם התפרנס. היהודי התורכי לא ידע שום שפה מלבד ספרדית ותורכית, וכיצד יתקשר עם תושבי המקום יוצאי אשכנז ואיך יהיה בקשר עם לקוחותיו? לצורך כך הוא העסיק יהודי מבני אשכנז, פייבל שמו, שידע ספרדית ואידיש. פייבל עובר היה מבית לבית ורושם את הזמנת הקמח של הלקוחות - שהוקירו והעריכו את תורתו של הזקן התורכי שהיה תלמיד חכם וירא שמים בתכלית - ושמחו לרכוש אצלו קמח.

והיה היום ופייבל מת. עבר זמן קצר וסוסו של הזקן המליט סייח קטן ואביר. במשך שלושה חודשים עבד הסייח כאילו ניתנו בו כוחות של חמשה סוסים. לא מעט יהודים ניגשו לזקן התורכי וביקשו לרכוש ממנו את הסוס הפלאי, אך הוא סרב. גם ערבים ניגשו אליו בבקשה דומה, אך הוא לא הסכים אף לשמוע את בקשתם.

מקנתם הרבה פנו הערבים לפחה ואמרו שליהודי התורכי יש סוס אביר פלאי ונדיר. הפחה שלח אחד מפקידיו ליהודי, בדרישה שימכור לו את הסוס. הזקן, שחשש מהפחה ומהנזק שהוא עלול חלילה להסב אותו, ביקש מהפקיד לשוב אליו למחרת, והוא ייתן לו את הסוס.

מיום שהגיע היהודי החסיד לירושלים, הוא קיבל על עצמו שלא לישון בלילה על מיטתו. מידי ערב היה מניח מזרן על הרצפה ולצדו שולחן נמוך, והיה יושב והוגה בתורה, כשמידי פעם היה מנמנם על המזרן.

באותו לילה ראתה אשתו שהוא קם בחצות הלילה, מדליק פנס והולך לו. כשחזר ערך תיקון חצות כהרגלו וישב ללמוד.

בבוקר כשיצא מביתו מצא את הסוס מת, ושמח שמחה גדולה. אנשי הפחה באו אליו כדי לקחת את הסוס, ומה מאד השתוממו לגלות כי הסוס האביר שבק חיים...

שכניו של היהודי תהו מה יום מיומיים? ולשמחה מה זו עושה? ועוד למול מותו של הסוס שהיה תומך בו בפרנסה!

אמר להם היהודי החסיד: "בואו ואספר לכם את המעשה - פייבל עוזר, היה אדם גנב. אך לא ידעתי מדבר זה מאומה עד ליל אמש. אתמול בחצות הלילה הגיע אלי פייבל בהקיץ וסיפר שהסוס האביר זה הוא בעצמו, ושלחו אותו מן השמים בגלגול כדי שישלם לי תמורת מה שגנב ממני. פייבל התחיל לבכות ואמר שמכיון שמחר יקחו אותו אל הפחה, הוא לא יוכל להשלים את תיקון נפשו, ולכן ביקש שאמחל לו מחילה גמורה בכל ליבי, כך יוכל למות ולהיכנס למקום המתוקן לו בעולם העליון.

מיד ניגשתי לטחנת הקמח, ניגשתי לסוס, תפסתי את אוזנו בידי ולחשתי שלוש פעמים: 'מחול לך!'

הבוקר, כשראיתי שהסוס מת כמו שאמר לי פייבל המסכן, ידעתי שהצלתי נפש מישראל, ואיך לא אשמח?!"

(לחזות בנועם ה')

"צוהר תעשה לתיבה" - יש המבארים: 'צוהר זו אבן טובה המאירה להם'.

ה'נועם אלימלך' זצ"ל אמר שכל תיבה שאדם מוציא מפיו, צריך להוציאה כאבן טובה. וכמו שלא מוציאים יהלומים סתם כך, אלא לאחר מחשבה אם להוציא וכמה, כך על האדם לחשוב לפני כל תיבה ודיבור שמוציא מפיו, אם להוציא וכמה.

מאורה של הפרשה

"ומוראכם וחתכם יהיה על חיית השדה"

רבי אורי מסטרעליסק זצ"ל, נסע פעם עם כמה מחסידיו ביער, ובאמצע הדרך עצרו הסוסים ולא הסכימו להמשיך. ירד העגלון לבדוק מה מפחיד את הסוסים, וראה דוב גדול שרוצה לקפוץ על הסוסים ברגע שימשיכו ויתקרבו אליו. כשראה זאת העגלון התחיל לצעוק בפחד רב. אמר לו הרבי: "מה לך לצעוק? אל תפחד!" ירד הרבי מהעגלה והתקרב סמוך מאוד לדוב, הגביה את כובעו מעל מצחו, והדוב ברח. אמר הרבי לחסידיו: "אל תחשבו שזה מופת. זה אינו אלא פסוק מפורש 'ומוראכם וחתכם יהיה על כל חיית הארץ ועל כל עוף השמים'. אם האדם לא מקלקל את צלם האלוקים שעליו, אין לו לפחד משום בעל חי".

ובדרך זו ביאר את דברי התנא באבות: "כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו" - שאם אתה רואה אדם שהבריות, היינו בעלי החיים למיניהם, נוחים לו ולא מציקים לו, אלא אדרבא מפחדים מפניו ובורחים ממנו, דע לך שאדם זה צדיק, ולא פגם בצלם האלוקים שלו. ואם כן בוודאי שרוח המקום נוחה הימנו.

אהין כל האסטרונומי, לראות את להפסיק היא החשבה היותר...

"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים"

פתח הכתוב ב"אלה תולדות נח" ובמקום להמשיך ולמנות את תולדותיו "שם חם ויפת", התחיל לספר בשבחו של נח. ביאר רש"י: "שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים".

רבי בונים מפשיסחא זצ"ל אמר, שיש בשמים שערים שונים, ושער הילודה עומד סמוך לשער גמילות חסדים. לפעמים לדאבוננו השער של הילדים סגור, אך כשפותחים את השער של גמילות חסדים, יש אפשרות לחמוק ולהיכנס דרכו גם לשער של הילודה. ועקר ועקרה שטרם נפקדו בזרע של קיימא, יכולים על ידי מעשי חסד לזכות להיפקד. וזה שאמר רש"י: 'עקר תולדותיהם של צדיקים' - שעקר ועקרה שרוצים תולדות צדיקים, 'מעשים טובים' - יזכו לכך על ידי שעושים מעשים טובים.

ספינה הנלה היא הטובה, אבל לא לשם כך היא נבנתה...

נא לשמור על קדושת הגיליון. אין לעיין בזמן התפילה וקריאת התורה

הצלחה ברו"ב: נעה שלו. משי' אזולאי. משי' יונה. משי' גיבלי. משי' נדף. משי' ר' אברהם לוי **זשיק:** מרים עפרה בת מלכה חיה וחגי עמרם בן פנינה. **זנוב הגון:** שרה בת אילה אביבה חביבה בת קמינה מונט. אורית יהודית, יעקב משה, יוסף והדס בני מרים דבורה פנינה **רפויש:** חיים דניאל בן שולה. שלמה בן רינה. דוד בן רעות תהילה בת שונמית. תמר בת שרה אפרת ביתיה בת צביה. מיכל חיה בת רחל. **לעיני:** הגר"ע יוסף בן גורגיה זצ"ל ויחזקאל בן סמרה ז"ל. מרדכי בן ביסקה ז"ל. ברוך נאגי' בן נעיסה ז"ל. מלכה בת רבקה ז"ל

בד' בחשוון מברכים "ברך עלינו"

בברכת שבת שלום
עריכה: משפחת שמעיה
לעיני אבינו הר"ר אילן סבח בן סניורה ז"ל

פטירת הצדיקים

ד' בחשוון - ר' מאיר שפירא מלובלין
ט' בחשוון - ר' אשר בן יחיאל 'הרא"ש'
י' בחשוון - גד בן יעקב אבינו. הגאון מטשיבין
י"א בחשוון - רחל אבינו. בנימין בן יעקב אבינו
י"ב בחשוון - ר' יהודה צדקה. ר' יעקב חיים (בן הבא"ח)

להלן שאלה מעניינת שנשלחה אל **הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א** מאת ילד: הדבר מצוי שבמהלך ההפסקה בבית הספר, אני מוציא מהילקוט חבילת בייגלה או כל חטיף אחר, ולפתע מתאספים סביבי חברים רבים ומקיפים אותי... כל אחד מפציר: "תן לי בבקשה רק שני בייגלה", וכאשר אחלק לכולם, מן הסתם שגם לי יישארו שני בייגלה בלבד, ואשאר רעב...

אני מסופק כיצד עלי לנהוג במצב שכזה, האם מותר לתת להם או לא? שכן מצד אחד לא נעים לי לסרב כי אולי יחשיבו אותי כ'קמצץ', ומאידך, אם אתן הרי אני מכשילים באכילה מסעודה שאינה מספקת לבעליה שנחשבת ל'אבק גזל'.

תשובת הרב זילברשטיין שליט"א:

א. אם מדובר בילדים קטנים (פחות מגיל מצוות), נראה שיכול לתת להם, כי הם אינם חייבים במצוות.

ב. אם מדובר בגדולים, נראה שאין עצה ואין תבונה אלא להתנצל ולהסביר להם כי תניית מאכלו כרוכה באיסור, ולכן אינו יוכל לעבור את פי ה' ולתת להם את הבייגלה.

ג. אולם, במקרה שאותם גדולים עדין אינם שומרי תורה ומצוות, ובוודאי יבואו לשנוא אותו, או לדבר עליו דברי גנאי, נראה שיתן להם. כי כאשר ימסור לידם את הבייגלה, אם אמנם יעברו על איסור, אך את החטא הזה הם כבר 'יצרו' בעצמם על ידי כך שהפצירו בו (והרגילות היא ליתן למבקש לאכול), והוא נאלץ לתת מחמת ההכרח, מפני שאינו רוצה להשיא על עצמו שם רע;

לעומת זאת, אם לא ייתן להם, הם יעברו על עברות חמורות של 'לא תשנא את אחיך בלבבך', לשון הרע וקללות. את העברות הללו הוא, כביכול, 'מיצר' בעצמו על ידי ההימנעות מלכבדם.

ממילא נראה שבאופן זה חמור יותר לא ליתן להם, ולכן עדיף לכבד אותם בבייגלה.

כיצד לא לפחד?

שלב א':

פחדו בציון חטאים - נצא מגדר "חטאים"...

אדם פוחד מכל מיני דברים, חלקם מובנים וחלקם פחות מובנים. חלקם הגיוניים ומוצדקים, חלקם - פחות. אדם נוטה לפחד מהבלתי-נודע. אדם פוחד מהרגשה של חוסר שליטה.

אנשים פוחדים בלילה יותר מאשר ביום, פוחדים יותר בחושך מאשר באור, למרות שהחושך אינו סיבה אמיתית לפחד.

הגמרא מלמדת על נקודה עמוקה יותר של פחד: בגמרא במסכת ברכות מובא, שתלמיד אחד הלך אחרי רבי ישמעאל, בנו של רבי, בשוק. ראה רבי ישמעאל, שהתלמיד הזה פוחד ממשוהו. שאל אותו הרב: "חטאה את?" יש לך חטאים? שהרי כתוב "פחדו בציון חטאים". דהיינו: מקור הפחדים הוא במעשים לא טובים שהאדם עשה.

בואו ננסה להבין עומקם של דברים:

הגמרא אומרת, שאם אדם פוחד, יש בכך סימן שמשוהו אצלו לא בסדר, שהרי אם הכל בסדר הוא לא היה פוחד.

משל למה הדבר? לאדם שנוסע ללא רישיון. אותו אדם יפחד במהלך הנסיעה, שמא תעצור אותו נידת משטרה, שמא יקרה לו משהו.

לעומת זאת, אדם שהרשיון שלו בתוקף, יש לו ביטוח, והרכב תקין - הוא ינהג בשלווה, יחסית. הוא לא יפחד מכל נידת חולפת.

אם יאמרו לאדם: "אתה יודע, ש'מס הכנסה' התחילו לעשות פשיטות באזור שלך?" האם הוא ידאג ויפחד?

תלוי. אם רישומי המס שלו אינם תקינים, והוא מעגל פה ומטייח שם, ומעלים וחוגג... הוא יפחד מבדיקת-המס הצפויה. אם הכל אצלו בסדר וכשורה, לא יתעוררו בו פחד ודאגה.

ובדומה למשל:

הסיבה העיקרית של הפחדים היא - חטאים.

כך גם מובא בזוהר: "כל מי שיש בידו עברות, מפחד תמיד, כמו שנאמר 'פחדת לילה ויומם'".

אם כך, בראש ובראשונה צריך להתחזק בפשפוש במעשים, ולהשתדל לתקן את הטעון תיקון.

בנוסף לתיקון המעשים, צריך להתחזק ביותר באמונה ובביטחון.

"ותבוא היונה לעת ערב"

אמר רש"י: 'אומר אני שזכר היה' -

ומנין לרש"י שהיונה היה זכר ולא נקבה?

רבי אייזיל חריף זצ"ל ביאר בהלצה, כי היונה חזרה לעת ערב עם עלה זית בפיה, כך שלא יכולה היתה להוציא הגה מפיה כל היום, ולא יתכן אצל נקבה שיעבור עליה יום שלם בשתיקה...

"ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ"

מדוע הקב"ה הביא דווקא מבול להרוג את הרשעים. הלא יכול היה להוציא אותם מן העולם בדרך אחרת, כגון שכולם היו מקבלים דום לב? ביאר **רבי שניאור זלמן מלאדי זצ"ל**, שמטרת המבול לא היתה בשביל להרוג את הרשעים, אלא בשביל לטהר את הארץ מטומאתה ומקילקולה הרב, שנאמר "וירא אלוקים את הארץ כי נשחתה" והיה צורך לטהרה.

לכן בא המבול ארבעים יום וארבעים לילה כדוגמת מקווה של ארבעים סאה, לטהר את הארץ, ובדרך אגב על ידי כך גם נגרמה המיתה לאנשי דור המבול הרשעים.

(לחות בנוסח ה')

שכינה ביניהם | הרב נחום דיאמנט

האדם הוא הנברא היחיד הבונה לו קן משפחתי. אצל בעלי החיים אין דבר כזה, כל הקשר בין הפר לפרה הוא רק קיום העולם, וטוב להם, נהדר להם. והאדם "המסכן" מקים משפחה, וכמה סבל וצרות סובבים אותו בעקבותיה. שנים רבות אני מטפל בשלום בית, עוד אף פעם לא דפק לי בדלת זוג נמרים... להם אין בעיות בשלום בית. והאדם המסכן הזה סובל וסובל. ואני שואל למה?

הקב"ה אמר "לא טוב היות האדם לבדו". "לא טוב" = לא מושלם, כך מסביר התרגום. הרי יש מצבים שאם הייתי בודד ביכולתי היה לעשות מה שהייתי חושב שנכון לעשות, לעבוד את הקב"ה כמו שאני מבין, אך כאשר אני מתחשב באחרים זה בא על חשבון השלמות הרוחנית שלי. הייתי רוצה להתפלל בבוקר בנץ החמה, אבל זה לא מתאים לאשתי... הייתי רוצה לצעוק בקול 'שמע ישראל' אבל זה לא מתאים לשכן, ולכן אני נאלץ להסתפק בקריאת שמע רדודה יותר.

אם כן, מדוע הקב"ה אומר "לא טוב היות האדם לבדו", ועוד מעניק לו מתנה "אעשה לו עזר כנגדו" - שכמה ביטול תורה נגרם בגללה... כמה שעות יכולתי ללמוד אם לא הייתי כבול לדרישות שלה, לצרכים שלה, ומי מדבר על עול פרנסה שנופל עלי.

מה נאמר? שמוכרחים להינשא לצורך קיום העולם - זו לא תשובה. הכבשים והעיזים הקימו בית? לא, ועם זאת הם מתקיימים ומקיימים את העולם מצוין! בעל החיים לא חייב שום דבר לא לאשתו ולא לבן שלו.

אם כך, מדוע "לא טוב"? אדרבא, טוב היות האדם לבדו! מסכן האדם שהניחו עליו את העול הנקרא "בית". לא?

והתשובה פשוטה: "לא טוב" ביאר התרגום "לא מושלם".

משום שאם אתה מפסיק לעשות מה שבא לך ואיך שבא לך, שם באותה נקודה מתחילה ההתמודדות שלך והצמיחה שלך.

"לא טוב" להיות כבעלי החיים שאין אצלם מושג של עבודת המידות.

ממך דורשים עבודת המידות, ודווקא כאשר תקים בית, כשתתמודד עם אשה שלא לומדת תורה - ובכל זאת תמצא את הזמן ללמוד תורה וקריאת שמע בכוונה - תגדל.

כך גדל אדם, כך גדל עבד ה'.

באים צעירים ואומרים לי "אנו לא מתאימים, הרב, קשה לי. לא יכול, אני לא בנוי לזה". "קשה? יופי, טוב לגבר כי ישא עול בנעוריו - עול אישה. יופי שקשה לך! מסכן מי שלא קשה לו".

המבט היהודי הוא לקחת את הנקודה הקשה, ולדעת כי זו חובתי, זה האתגר שלי!

הדרישה - שידרש ממני! להבחין בין טוב ובין רע - איפה באמת הרגע של ביטול תורה. אנו טועים ביסוד. איננו מבינים כי אדם לא מתחתן כדי שאשתו תעשה לו שיניצלים.

אשה לא מתחתנת כדי לקבל קירבה ותשומת לב, אנחנו מתחתנים כדי **לתת לחיים**, אנחנו מתחתנים כדי שכל הכח הטמון בנו, יבוא לידי ביטוי בצורה כזאת שתגדל אותנו.

והאדם שואל: בשביל לתת? וכי לכך אני זקוק לישא אישה, אפתח גמ"ח וכדומה. האם חסר הזדמנויות לתת, כי אם הכלכלית היא הנתונה, אתן בשמחה, אבל תפטור אותי מצרת הנישואין!...

התשובה היא, כי הנתונה בתוך הבית היא העבודה המובחרת ביותר לפני ה', כי במקביל היא גם הקשה ביותר, ולפום צערא אגרא'.

וכפי שהזכרנו פעמים רבות, ה' מבטיח על כך שכר גבוה במיוחד.